

Krabbameinssjúk tørva betri umstøður

- í Føroyum, men røntgendeildin er ikki ætlað til hetta endamál, sigur Anders Harboe Ree, yvirlækni

Tá nýggja heilkropskannarin á Landssjúkrahúsinum varð tikin í nýtslu, frættist samstundis, at røntgentólið, sum Kvinnufelagið lat Dr. Alexandrines Hospital til gávu í 1958, er tikið niður, fyri at fáa rúmd fyri nýggju útgerðini.

Í heyst vóru røddir frammi, sum hildu tað verða spell at gamla røntgentólið ikki longur fór at verða nýtt, av tí at eingin serkønur lækni var, sum kundi átaka sær hesa viðgerð.

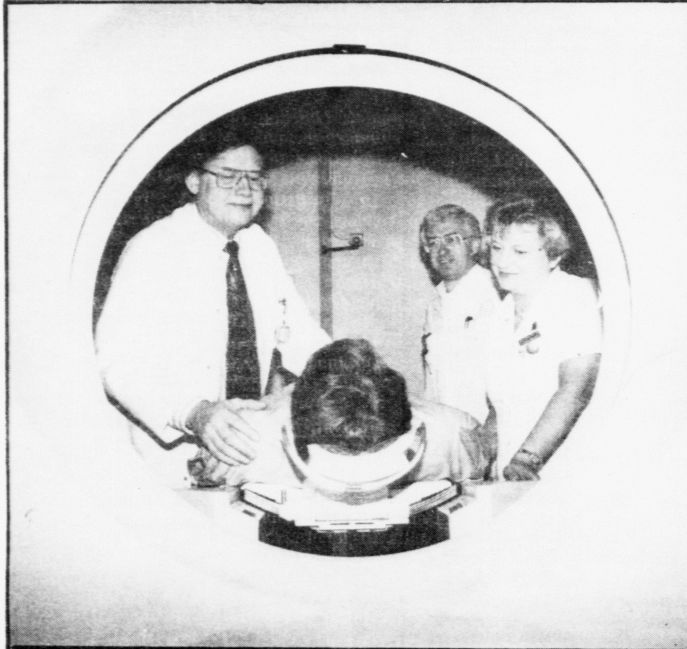
Troðkar nýggja tøkni-røðin tær gomlu viðgerðarhættirnar burtur. Eru nýggju tólini gagnligari, ella betri?

Sosialurin setti Anders Harboe Ree, yvirlækna á røntgendeildini á Landssjúkrahúsinum, hesar spurningar.

Anders Harboe Ree: - Tá Havnar Kvinnufelag lat røntgentólið til gávu, var ætlanin at nýta tað, til at geva gikt-sjúklingum stráluterviðgerð, men tólið varð ongantíð nýtt til hetta endamál.

EFTIRVIÐGERÐ

Nýggir viðgerðarhættir móti gikt-sjúklingum komu fram um ta mundið. Ístaðin var tólið nýtt til eftirviðgerð av sjúklingum við krabbameini.

- Tað er rætt, at hetta røntgentólið mangan hevur verið hent, og í 60'unum og 70'unum var tólið serliga nýtt til eftirviðgerð av sjúklingum, sum vóru skurðviðgerðir fyri bróstkrabbamein.

Í byrjanini av 70'unum komu nýggj og betri strálutól fram, og tá

góvust vit við hesi viðgerð, sigur Anders Harboe Ree.

Síðani hevur tólið verið nýtt til at bota um sjúkuna hjá krabbameinssjúklingum t.d. móti pípu í beinagrindini, eins og viðgerðin eisini kundi fyrirbyggja beinabroti, sum krabbameinssjúklingar kunnu fáa.

EINGIN SERLÆKNI

- Tað var bert Sanna Dahl Niclassen, fyrrverandi yvirlækni á røntgendeildini, sum var serlækni í onkologi ella stráluteraði og hevði loyvi at nýta hesa útgerð.

Sum tíðin leið og aðrir viðgerðarhættir komu, brúktu vit ikki gamla

røntgentólið.

- Seinast vit hava nýtt tað er í 1988, og tá var tað M.J. Djurhuus, fyrrverandi yvirlækni á røntgendeildini, sum tá hevði undantaksloyni at nýta hetta tólið.

Bert serlækni í onkologi hevur loyvi at nýta tólið, og vit kunnu ikki vænta at fáa slíkan lækna í bræði. Hinvegin kunnu vit heldur ikki rokna við, at ein serlækni vil nýta 32 ára gamalt ótíðarhóskandi viðgerðartól í dag.

- Tá tað varð avgjort, at vit fingju nýggja skannaran, fóru vit at umhugsu, hvussu vit á besta hátt kundu fáa rúmd fyri honum.

Tí var neyðugt var at taka gamla viðgerðartólið niður, fyri at fáa rúmd fyri skannarnum á røntgendeildini.

Er hetta myndin av tí nýggja, kalda tøkni-fróðiliga umhvørvinum í sjúkraviðgerðini, sum her troðkar seg fram?

- Nei, soleiðis ber ikki til at sammeta gamlar og nýggjar viðgerðarhættir.

Nýggja skannarin er eitt tól, sum staðfestir um nakað er áfátt ella ikki. Tað er ikki eitt viðgerðartól í sjálvum sær.

SPURNINGUR UM ORKU

Spurningurin er eisini um at prioritera. Hvi skulu vit hava eitt tól standandi, sum ikki verður brúkt longur, ístaðin hetta nýggja tólið, sum verður brúkt hvønn dag og sum lættir um og gevur okkum upplýsingar, sum vit annars ikki kundu fingið her, uttan so at vit sendu sjúklingar til Danmarkar til slíka kannning?

Hóast gamla tólið ikki var lekjandi, so bøtti tað um liviðsumstøðurnar hjá

einum parti av sjúklingum, sum frammanundan hava brúk fyri linna. Er tað ikki at sleppa sjúklingunum upp á fjall?

- Trupulleikar eru avgjort av, at stórir tørvur er á at veita krabbameinssjúklingum betri umstøður í Føroyum, men ein røntgendeild sum henda, er ikki ætlað til slíka viðgerð.

- Tað, sum okkum tørvar er ein serlækni í onkologi, sum m.a. er serfrøðingur í stráluteraði, og sum hevur økið krabbameinssjúklingum undir sær. Slíkur lækni er ikki tøkur, og vit kunnu ikki vænta, at hann verður settur fyribils. Vit mugu tí finna aðrar leiðir at ganga, fyri at betra um korini hjá krabbameinssjúklingum.

ONKOLOGI-SKIPAN

- Eitt nú hava vit samráðst við Ríkissjúkrahúsið, har eisini Finsens deildin hevur til húsa í dag, um at fáa eina onkologiskipan í lag.

Hugsandi hevði verið, at ein slíkur serlækni kundi komið til Føroyar at arbeiða t.d. eina viku, annan hvønn mánaða, ella so mikið, sum nú brúkt er fyri, at viðgerða krabbameinssjúklingar og hava eftirlit við teimum.

- Fyrimundurin við slíkari skipan hevði verið, at serlæknin tá kendi teir sjúklingar í Føroyum, sum - um ta gjørdist neyðugt - skuldu til Danmarkar til viðgerð, ið ikki fæst her.

Umleið 75 tilburðir av krabbameinssjúklingum eru í Føroyum árliga.

Dagny

Ferðakonsert kring oyggiarnar

Trioin hjá Eyvind Møller til Tórshavnar, Klaksvíkar, Fuglafjarðar og Trongisvágs

Tann gitni danski tónleikaprofessorin og pianisturin Eyvind Møller kemur saman við violinistinum Peder Elbæk og cellistinum Lars Holm til Føroya at hava fleiri konsertir ymsastaðni í Føroyum.

Konsertfelagið og

Norðurlandahúsið skipa fyri konsertunum. Eyvind Møller er eitt væl kent navn innan danskan tónleik og hevur eisini áður havt konsertir í Føroyum.

Á skránni hesaferð er mest talan um Haydn, Beethoven og Schubert. Tað verða

Trioin í C-dur, Adagio-vivace assai, Andante molt og Presto eftir Haydn, Trio C-Moll op. 1 nr. 3, Allegro con brio, Andante cantabile von variazioni, Menuetto: Quasi allegro og Finale: Prestissimo eftir Beethoven og Trio B-dur op. 99, Allegro moderato, Andante con moto, Scherzo: Allegro og Rondo: Allegro vivace eftir Schubert.

Í stuttum kann sigast, at talan er um eina skrá bæði fyri aktivar tónleikarar og aðrar tónleikarar.

Skránni verður tó ikki hin sama á øllum plássunum í Føroyum.

Trioin byrjar við eini konsert í Norðurlandahúsinum sunnudagin 13. januar kl. 16.00. Mánadagin 14. januar verður ein konsert í Trongisvági kl. 19.30. Týsdagin 15. januar verður ein felagskonsert við trioini hjá Eyvind Møller og Klaksvíkar Songfelag, undir leiðslu av Boga Lützen. Henda konsertin verður í skúlanum á Fossanesi. Mikudagin 16. januar fyrrapartin fáa fimm teir bestu næmingarnir í musikk-skúlanum í Klaksvík høvi at spæla upp á trompet, klaver, violin og floytu fyri Møller, Elbæk og Holm Johan-

sen. Teir triggir dansku tónleikararnir geva næmingunum rættleiðing.

Hetta samarbeiðið við Klaksvíkar Musikk-skúla er komið í lag við tí fyrri eyga at læra uppá ungir og gávurikar tónleikarar.

Mikukvöldið 16. januar heldur trioin ta síðstu konsertina á ferðini, og verður hon í Fuglafirði. Í Fuglafirði rokna Konsertfelagið og Norðurlandahúsið við, at nógvl fólk koma til konsertina, tí byggin er kend sum eitt gott konsertstað, tí fólk har plaga at mæta fjølment.

